

Leerboekje Catechismus

Van: _____

**Groep 8
School met de Bijbel
Maartensdijk**

Week 1

Vr 65. Aangezien **Omdat** dan alleen het geloof ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zulk geloof?

Antw. Van den Heiligen Geest,
Die het geloof in onze harten werkt door
de verkondiging des heiligen Evangelies, en het sterkt door het
gebruik van de Sacramenten.

Week 2

Vr 66. Wat zijn sacramenten?

Antw. De Sacramenten zijn heilige zichtbare waartekenen en zegelen, van God ingezet, opdat Hij ons door het gebruik daarvan de belofte van het Evangelies des te beter te verstaan gevegeeft en verzegele**verzegelt**, namelijk, dat Hij ons vanwege het enige slachtoffer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving der zonden en het eeuwige leven uit genade schenkt

Vr 68. Hoeveel Sacramenten heeft Christus in het Nieuwe Verbond of Testament ingezet?

Antw. Twee, namelijk den Heilige Doop en het Heilig Avondmaal.

Week 3

Vr 69 Hoe wordt gij in de Heiligen Doop vermaand en verzekerd dat de enige offerande van Christus, aan het kruis geschied, u ten goede komt?

Antw. Alzo, dat Christus dit uitwendig waterbad ingezet
En daarbij toegezegd heeft,
Dat ik zo zeker met Zijn bloed en Geest
van de onreinheid van mijn ziel,
dat is van al mijn zonden, gewassen ben,
Als ik uitwendig met het water,
Dat de onzuiverheid van het lichaam pleegt **gewoon is** weg te nemen,
Gewassen ben.

Week 4

Vr.70. Wat is dat, met het bloed en den Geest van Christus gewassen te zijn?

Antw. Het is vergeving der zonden van God uit genade te hebben
Om des bloeds van Christus wil,
Hetwelk Hij in Zijn offerande aan het kruis
Voor ons uitgestort heeft;
Daarna ook,
Door de Heiligen Geest vernieuwd
En tot lidmaten van Christus geheiligd te zijn,
Opdat wij hoe langer hoe meer der zonden afsterven,
En in een godzalig, onstraffelijk **niet straffelijk** leven wandelen.

Week 5

Vr 74 Zal men ook de jonge kinderen dopen?

Antw. Ja het;

Want mitsdien zij

zowel als de volwassenen

In het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn,

En dat hun door Christus' bloed

De verlossing van de zonden

En de Heilige Geest,

Die het geloof werkt,

Niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt,

Zo moeten zij ook door den Doop,

Als door het teken van het verbond,

De Christelijke Kerk worden ingelijfd

En van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden,

Gelijk in het Oude Testament

Door de Besnijdenis geschied is,

waarvoor in het Nieuwe Verbond

De Doop ingesteld is.

Waarop moet je letten als iemand gedoopt wordt?

Op het water

Wat zegt het water van de Doop?

Dat je gewassen moet worden en gewassen kunt worden.

Waarvan?

Van je zonden.

Wat is het teken van de Doop voor alle mensen?

Zoals water het vuil van je lichaam af wast, zo heeft het bloed van de Heere Jezus de zonden van Gods kinderen afgewassen.

Wie heeft de Doop ingezet?

De Heere Jezus

Wat heeft Hij daarbij toegezegd/beloofd?

Dat Hij mensen met Zijn bloed en Geest wassen wil.

Wat betekent: met het bloed van de Heere Jezus gewassen te zijn?

Het betekent dat God uit genade de zonden vergeven wil, omdat de Heere Jezus met Zijn bloed betaald heeft.

Wat betekent met de Geest van de Heere Jezus gewassen zijn?

Het betekent dat de Heilige Geest het hart nieuw maakt.

Wat willen Gods kinderen daardoor?

Ze willen leven zoals de Heere wil.

Maakt de Doop je zalig?

Nee, daarvoor is geloof nodig.

Moeten ook jonge kinderen gedoopt worden?

Ja, want zij horen net als volwassenen bij het verbond dat God gemaakt heeft.

Wat belooft God hun door de Doop?

Dat Hij ook in kinderharten zonden wil vergeven en ook onder kinderen wil werken met Zijn Heilige Geest.

Wat eist God van kinderen door de Doop?

Dat ze de Heere gehoorzaam zijn en voor Hem leven. Dat ze in Hem geloven en zich bekeren.

Week 6

Vr 75 Hoe wordt gij in het Heilig Avondmaal
Vermaand **geleerd** en verzekerd
dat gij aan de enige offerande van Christus,
aan het kruis volbracht, en aan al Zijn goed gemeenschap hebt?

Antw. Alzo, dat Christus mij en alle gelovigen
Tot zijn gedachtenis
Van dit gebroken brood te eten
En van dezen drinkbeker te drinken bevolen heeft,
En daarbij ook beloofd heeft:
Eerstelijk Dat Zijn lichaam zo zekerlijk **zeker** voor mij aan het kruis
geofferd en gebroken en Zijn bloed voor mij vergoten **uitgegoten** is,
als ik met de ogen zie dat het brood des Heeren mij gebroken en de
drinkbeker aan mij meegedeeld wordt.
En ten andere
Dat Hij Zelf mijn ziel
Met zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed
Zo zekerlijk tot het eeuwige leven spijst en laaft., als ik het brood en
de drinkbeker des Heeren (als zekere waartekenen des lichaams en
bloed van Christus) uit des dienaars hand ontvang en met den mond
geniet.

Wie heeft gezegd dat het Heilig Avondmaal gehouden moet worden?
De Heere Jezus.

Waarheen wijst het Heilig Avondmaal?

Naar het offer van de Heere Jezus aan het kruis.

Wat is het Heilig Avondmaal, net als de Heilige Doop?

Een sacrament

Wat is een sacrament?

Een teken en zegel van het genadeverbond.

Wat zijn de tekenen bij het Heilig Avondmaal?

Brood en wijn

Waarheen wijzen deze tekenen?

Naar het gebroken lichaam en vergoten bloed van de Heere Jezus.

Voor wie is het Heilig Avondmaal?

Voor Gods kinderen.

Welke zekerheid geeft het Heilig Avondmaal hun?

Dat de Heere Jezus voor hen gestorven is, waardoor zij vergeving van zonden en het eeuwige leven hebben.

Wat wordt in hen sterker gemaakt door het Heilig Avondmaal?

Het geloof

Wie maakt Gods kinderen steeds meer één met de Heere Jezus?

De Heilige Geest

Week 7

Vr 78 Wordt dan uit brood en wijn
het wezenlijk **echte** lichaam en bloed van Christus?

Antw. Neen;

Maar gelijk het water in den Doop

Niet in het bloed van Christus veranderd wordt,

Noch **en ook niet** de afwassing der **van de** zonden zelve **zelf** is
(waarvan het alleen een Goddelijk waarteken en verzekering is),

alzo wordt ook het brood in het Avondmaal niet het lichaam van
Christus zelf,

hoewel het naar den aard **de natuur** en de eigenschap **het kenmerk** van
de Sacramenten

het lichaam van Christus Jezus genoemd wordt.

Week 8

Vr 81 Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?

Antw. Voor degenen,
Die zichzelf vanwege hun zonden mishagen= **verafschuwen**,
En nochtans **toch** vertrouwen,
Dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn,
En dat ook de overblijvende **overgebleven** zwakheid
Met Zijn lijden en sterven bedekt is;
Die ook begeren
Hoe langer hoe meer hun geloof te sterken
En hun leven te beteren

Maar de hypocrieten= **huichelaars**
En die zich niet met een waar hart tot God bekeren,
Die eten en drinken zichzelf een oordeel.

Week 9

Vr 82 Zal men ook diegenen tot dit Avondmaal laten komen, die zich met hun belijdenis en hun leven als ongelovige en goddeloze mensen aanstellen= **gedragen**?

Antw. Neen;

Want alzo wordt het verbond van God ontheilgd,

En Zijn toorn over de ganse gemeente verwekt.

Daarom is de Christelijke Kerk schuldig,

Naar de ordening **bevel** van Christus en Zijn apostelen,

Zulke mensen

Totdat zij (ver)betering van hun leven bewijzen,

Door de sleutelen van het hemelrijks uit te sluiten.

Week 10

Vr 83 Wat zijn de sleutelen des hemelrijks?

Antw. De verkondiging van het heilig Evangelie
En de Christelijke ban of uitsluiting uit de Christelijke gemeente,
Door welke twee stukken
Het hemelrijk de gelovigen opengedaan
En de ongelovigen toegesloten wordt.

Week 11

Vr 86 Aangezien wij uit onze ellendigheid,
zonder enige verdienste onzerzijds,
alleen uit genade,
door Christus verlost zijn,
waarom moeten wij dan nog goede werken doen?

Antw. Daarom dat Christus,
Nadat Hij ons Met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft,
Ons ook door Zijn Heilige Geest
Tot Zijn evenbeeld vernieuwt,
Opdat wij ons met ons ganse leven
Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen,
En Hij door ons geprezen worde.
Daarna ook,
Dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij,
En dat door onze godzalige wandel
Onze naaste ook voor Christus gewonnen worden.

Week 12

Vr 88 In hoeveel stukken
bestaat de waarachtige bekering van de mens?

Antw. In twee stukken:
In de afsterving van de oude (mens),
En in de opstanding van de nieuwen mens.

Vr 89 Wat is de afsterving van de oude mens?

Antw. Het is een hartelijk leedwezen (=droefheid)
Dat wij God door onze zonden vertoornd hebben
En (dat wij die zonden) hoe langer hoe meer haten en vlieden

Vr 90 Wat is de opstanding van de nieuwe mens?

Antw. Het is een hartelijke vreugde in God door Christus,
En een ernstige lust en liefde
Om naar de wil van God
In alle goede werken te leven.

Week 13

Vr 91 Maar wat zijn goede werken?

Antw. Alleen die uit waar geloof,
Naar de wet Gods,
Alleen Hem ter eer geschieden,
En niet die op ons goeddunken
Of op mensen inzetten gegrond zijn.

Voorstel om dan ook de eerste 2 geboden van vraag 92 te laten leren.

Vr 92 Hoe luidt de wet des Heeren?

Antw. God sprak al deze woorden, Exodus 20: 1-17 en
Deuteronomium 5: 6-21: Ik ben
De Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.

1^e gebod:

Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.

2^e gebod:

Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken,
Van hetgeen dat boven in den hemel is,
Noch van hetgeen dat onder op de aarde is,
Noch van hetgeen dat in de wateren onder de aarde is.
Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen;
Want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God,
Die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen,
Aan het derde en aan het vierde lid dergenen die mij haten;
En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij
Liefhebben en Mijn geboden onderhouden.

Week 14

Vr 92 Hoe luidt de wet des Heeren?

Antw. God sprak al deze woorden, Exodus 20: 1-17 en

Deuteronomium 5: 6-21: Ik ben

De Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.

1^e gebod:

Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.

2^e gebod:

Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken,

Van hetgeen dat boven in den hemel is,

Noch van hetgeen dat onder op de aarde is,

Noch van hetgeen dat in de wateren onder de aarde is.

Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen;

Want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God,

Die de misdaad der vaderen bezoekt aan de kinderen,

Aan het derde en aan het vierde lid dergenen die mij haten;

En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij

Liefhebben en Mijn geboden onderhouden.

3^e gebod:

Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken;

Want de HEERE zal niet onschuldig houden,

Die zijn Naam ijdelijk gebruikt.

4^e gebod:

Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt.

Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;

Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods;

Dan zult gij geen werk doen,

Gij, noch uw zoon, noch uw dochter,

Noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd,

Noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is.

Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt,

De zee en alles wat daarin is,
En Hij rustte ten zevenden dage;
Daarom zegende de HEERE den sabbatdag,
En heiligde denzelven.

5^e gebod:

Eer uw vader en uw moeder,
Opdat uw dagen verlengd worden in het land,
Dat u de HEERE uw God geeft.

6^e gebod:

Gij zult niet doodslaan.

7^e gebod:

Gij zult niet echtbreken.

8^e gebod:

Gij zult niet stelen.

9^e gebod:

Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.

10^e gebod:

Gij zult niet begeren uws naasten huis;
gij zult niet begeren uws naasten vrouw,
noch zijn dienstknecht, nog zijn dienstmaagd,
noch zijn os, noch zijn ezel,
noch iets dat uws naasten is.

Vr. 93 Hoe worden deze tien geboden gedeeld?

Antw. In twee tafelen;

waarvan de eerste leert, hoe wij ons jegens God zullen houden;
de andere, wat wij onze naaste schuldig zijn.

Week 15

Vr.94. Wat gebiedt God in het eerste gebod?

Antw. Dat ik, zo lief als mij de zaligheid van mijn ziel is,
alle afgoderij ,
toverij, waarzegging, bijgeloof,
aanroeping van de heiligen of van andere schepselen,
mijde **vermijd** en vliede, **ervan vlucht**, en de enige ware God recht lere
kennen,
Hem alleen vertrouwe, in alle ootmoedigheid
en lijdzaamheid **geduld** mij Hem alleen onderwerp,
van Hem alleen alles goeds verwacht,
Hem van ganser harte liefheb**be** , vreze en ere,
alzo, dat ik eerder van alle schepselen afga en die varen late,
dan dat ik in het allerminste (iets) tegen Zijn wil doe

week 16

Vr.96 Wat eist God in het tweede gebod?

Antw. Dat wij God op geen enkele wijze afbeelden,
en op geen andere wijze vereren,
dan Hij in Zijn Woord bevolen heeft

Vr.97. Mag men dan helemaal geen beelden maken?

Antw. God kan en mag op geen enkele wijze afgebeeld worden.
Maar de schepselen,
al is het dat zij mogen afgebeeld worden,
zo verbiedt toch God hun beeltenis (=afbeelding) te maken en te
hebben,
om die te vereren, of God daardoor te dienen.

Vr.99. Wat wil het derde gebod?

Antw. Dat wij niet alleen met vloeken
of met valse eed,
maar ook met onnodig zweren,
de Naam Gods niet lasteren(=**beledigen**) noch misbruiken,
noch ons met ons stilzwijgen en toezien
zulke schrikkelijke zonden deelachtig maken;
en in het kort,
dat wij den heiligen Naam Gods anders niet
dan met vreze en eerbied gebruiken,
opdat Hij van ons recht beleden,
aangeropen **aangebeden**,
en in al onze woorden en werken geprezen worde.

Week 18

Vr.103. Wat gebiedt God in het vierde gebod?

Antw. Ten eerste
dat de kerkdienst, of het predikambt,
en de scholen onderhouden **gesteund** worden,
en dat ik,
in het bijzonder op den sabbat, (=zondag)
dat is op den rustdag,
tot de gemeente Gods naarstiglijk (=ijverig) kom,
om Gods Woord te horen,
de Sacramenten te gebruiken
God den Heere openlijk aan te roepen **te aanbidden**,
en de armen Christelijke handreiking **ondersteuning** te doen;
ten andere dat ik al de dagen van mijn leven
van mijn boze werken ruste,
den Heere door Zijn Geest in mij werken late,
en alzo den eeuwigen sabbat in dit leven aanvang(= begint)

Vr.104. Wat wil God in het vijfde gebod?

Antw. Dat ik mijn vader en mijn moeder,
en allen die over mij gesteld zijn,
alle eer, liefde en trouw bewijs,
en mij hunner goede leer(=**onderwijzing**) en straf
met behoorlijke gehoorzaamheid onderwerpe,
en ook met hun zwakheid en gebreken (=**fouten**)geduld heb,
aangezien het God belieft **behaagt**
ons door hun hand te regeren.

Vr.105. Wat eist God in het zesde gebod?

Antw. Dat ik mijn naaste
Noch **niet** met gedachten,
noch **en ook niet** met woorden of enig gebaar,
veel minder met de daad,
door mijzelf of door anderen
ontere(= **verlagen**), haat, kwets of dode;
maar dat ik alle wraakgierigheid afleg;
ook mijzelf niet kwets
of moedwillig in enig gevaar begeef;
waarom ook de overheid het zwaard draagt
om de doodslag te weren.(= **tegen gaan**)

week 21

Vr. 106 Maar dit gebod schijnt alleen van het doodslaan te spreken?

Antw. God verbiedende den doodslag, leert ons dat Hij den wortel(=oorsprong) van de doodslag, als nijd, haat, toorn en wraakgierigheid, haat en zulks alles voor een doodslag houdt.

Vr.107. Maar is het genoeg, dat wij onzen naaste, zoals tevoren **hiervoor** gezegd is, niet doden?

Antw. Neen; want God, verbiedende de nijd, haat en toorn, gebiedt dat wij onze naaste liefhebben als onszelf, en aan hem geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid (= een hart dat brandt van liefde) en alle vriendelijkheid bewijzen, laten zien zijn schade, zoveel als ons mogelijk is, afkeren, en ook onzen vijanden goed doen

Vr.108. Wat leert ons het zevende gebod?

Antw. Dat alle onkuisheid van God vervloekt is, en dat wij daarom haar van harte vijand zijnde, kuis en ingetogen **rustig** leven moeten, hetzij **of** in den heilige huwelijke staat of daarbuiten.

Vr.109. Verbiedt God in dit gebod niet meer dan echtbreken en dergelijke schandelikheden?

Antw. Omdat ons lichaam en ziel tempels van de Heiligen Geest zijn, zo wil Hij, dat wij ze beide zuiver en heilig bewaren; daarom verbiedt Hij alle onkuise daden, gebaren, woorden, gedachten, lusten **verlangens**, en wat den mens daartoe trekken kan

Vr.110. Wat verbiedt God in het achtste gebod?

Antw. God verbiedt niet alleen dat stelen en roven, dat de overheid straft; maar Hij noemt ook dieverij alle boze stukken en aanslagen, waarmee wij het goed van onze naaste denken aan ons te brengen, hetzij met geweld, of schijn des rechts, als met vals gewicht, el, maat, waar, munt, woeker, of door enig middel, van God verboden; daarenboven (verbiedt God) ook alle gierigheid, alle misbruik en verkwisting van Zijn gaven.

Voorstel: de onderste vraag weglaten.

Vr.111. Maar wat gebiedt u God in dit gebod?

Antw. Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag bevordere; met hem alzo handele, als ik wilde dat men met mij handelde; daarenboven ook, dat ik trouwelijk arbeide, opdat ik den nooddruftige helpen moge.

Vr.112. Wat wil het negende gebod?

Antw. Dat ik tegen niemand valse getuigenis geve,
niemand zijn woorden verdraaie,
geen achterklapper of lasteraar zij,
niemand zomaar en onverhoord oordele of helpe veroordelen;
maar allerlei liegen en bedriegen,
als eigen werken van de duivel,
vermijde,
tenzij dat ik den zware toorn Gods op mij laden wil;
en ook,
dat ik in het gericht
en (in) alle andere handelingen
de waarheid liefhebbe,
oprecht spreek en belijd;
ook de eer van mijn naaste en zijn goed gerucht
naar mijn vermogen voorsta en bevorder

Hoe luidt het negende gebod?

Gij zult geen valse getuigenis spreken.

Wat is een vals getuigenis?

Een oneerlijke verklaring voor de rechtbank.

Wat wil het negende gebod nog meer?

1. Dat ik niemands woorden verdraai.
2. Dat is geen roddelaar of lasteraar ben.
3. Dat ik niemand snel veroordeel of help veroordelen.
4. Dat ik allerlei liegen en bedriegen vermijd.

Hoe noemt de onderwijzer liegen en bedriegen?

Werken van de duivel.

Hoe noemt de Bijbel de duivel?

De vader van de leugen.

Hoe heet God in de Bijbel?

De Waarheid

Wat gebeurt er als ik toch lieg en bedrieg?

Dan komt de zware toorn van God op mij.

Wat wil het negende gebod wel?

1. Dat ik de waarheid liefheb.
2. Dat ik eerlijk ben en eerlijk spreek.
3. Dat ik goede dingen over mijn naaste vertel en dat ik de slechte dingen die over hen verteld worden, tegenhoud.

Vr.113. Wat eist van ons het tiende gebod?

Antw. Dat ook de minste lust(= kleinste begeerte) of gedachte tegen enig gebod van God in ons hart nimmermeer **nooit** kome, maar dat wij altijd van ganser harte(**met ons hele hart**)van alle zonden vijand zijn en lust tot alle gerechtigheid hebben.

Week 26

Vr.114. Maar kunnen degenen, die tot God bekeerd zijn, deze geboden volkomen houden?

Antw. Neen zij; maar ook de allerheiligsten, zolang als zij in dit leven zijn, hebben maar een klein beginsel **begin** van deze gehoorzaamheid ; doch **maar** alzo, dat zij met een ernstig **serieus** voornemen niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden Gods beginnen te leven

week 26

Vr.115. Waarom laat ons dan God
alzo scherpelijk **scherp** de tien geboden prediken,
zo ze toch niemand in dit leven houden kan?

Antw. Ten eerste opdat wij ons leven lang
onzen zondige aard hoe langer hoe meer leren kennen,
en des te begeriger **verlangen** zijn,
om de vergeving der zonden
en de gerechtigheid in Christus te zoeken.
Daarna (ten tweede), opdat wij zonder ophouden ons benaarstigen, (=is
zeer ijverig zijn)
en God bidden om de genade van de Heiligen Geest,
opdat wij hoe langer hoe meer
naar het evenbeeld Gods vernieuwd worden,
totdat wij tot deze voorgestelde **genoemde** volkomenheid
na dit leven geraken (=komen)

Vr.116. Waarom is het gebed den Christenen van node?

Antw. Daarom dat dit het voornaamste **belangrijkste** stuk van de dankbaarheid is,
welke God van ons vordert **eist**,
en dat God Zijn genade en de Heiligen Geest
alleen aan diegenen **hen** geven wil,
die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden
daarom bidden en daarvoor danken

Vr.117. Wat behoort tot zulk een gebed,
dat God aangenaam is en van Hem verhoord wordt?

Antw. Ten eerste dat wij alleen den enige ware **echte** God,
Die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard (**=bekendgemaakt**) heeft,
om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden,
van harte aanroepen.

Ten tweede dat wij onzen nood en ellendigheid **ellende**
recht en grondig kennen,
opdat wij ons voor het aangezicht van Zijn majesteit verootmoedigen
klein maken.

Ten derde dat wij deze vaste grond hebben
dat Hij ons gebed, niettegenstaande (**=hoewel**) wij zulks (**=dat**)
onwaardig **niet waard** zijn,
om de Heere Christus' wil zekerlijk wil verhoren,
gelijk **zoals** Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft

Vr.118. Wat heeft ons God bevolen van Hem te bidden?

Antw. Alle geestelijke en lichamelijke nooddrift, welke de Heere Christus begrepen heeft in het gebed dat Hij ons Zelf geleerd heeft.

Vr.119. Hoe luidt dat gebed?

Antw. Onze Vader, Die in de hemelen zijt.

1. Uw Naam worde geheiligd.

2. Uw Koninkrijk kome.

3. Uw wil geschiede,
gelijk in den hemel alzo ook op de aarde.

4. Geef ons heden ons dagelijks brood.

5. En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.

6. En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den boze.

Want Uw is het Koninkrijk,
en de kracht, en de heerlijkheid,
in der eeuwigheid.

Amen.

Week 31

Vr.120. Waarom heeft ons Christus geboden God alzo aan te spreken: Onze Vader?

Antw. Opdat Hij van stonden aan, **onmiddelijk** in het begin van ons gebed, in ons de kinderlijke vreze (= **eerbied**) en het kinderlijke vertrouwen tot God verwekt, die beide de grond van ons gebed zijn, namelijk, dat God onze Vader door Christus geworden is, en dat Hij ons veel minder afslaan **afwijzen** zal hetgeen dat wij Hem met een recht geloof bidden, dan onze vaders ons aardse dingen ontzeggen **verbieden**.

Vr.121. Waarom wordt hierbij gevoegd: Die in de hemelen zijt?

Antw. Opdat wij van de hemelse majesteit Gods niet aards gedenken **denken**, en van Zijn almachtigheid alle nooddrift (= **alles wat we nodig hebben**) van het lichaam en van de ziel verwachten .

Vr.122. Welke is de eerste bede?

Antw. Uw Naam worde geheiligd.

Dat is:

Geef ons ten eerste dat wij U recht **oprecht** kennen,
en U in al Uw werken,
waarin Uw almachtigheid,
wijsheid, goedheid, gerechtigheid,
barmhartigheid en waarheid helder schijnt,
heiligen, roemen **loven** en prijzen;
daarna ook dat wij al ons leven,
gedachten, woorden en werken,
alzo schikken en **daarop** richten,
dat Uw Naam om onzentwil **ons** niet gelasterd,
maar geëerd en geprezen worde

Vr.123. Welke is de tweede bede?

Antw. Uw Koninkrijk kome.

Dat is:

Regeer ons zo door Uw Woord en Uw Geest,
dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen;
bewaer en vermeerder Uw Kerk;
verstoor de werken van de duivel en alle heerschappij **overheersing**,
welke zich tegen U verheft **opstaat**,
(verstoor ook) alle boze raadslagen **plannen**,
die tegen Uw heilig Woord bedacht worden;
totdat de volkomenheid van Uw Rijk kome
waarin Gij alles zult zijn in allen

Vr.124. Welke is de derde bede **gebed**?

Antw. Uw wil geschiede gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde.

Dat is:

Geef dat wij en alle mensen

onzen eigen wil verzaken , (niet doen, niet uitvoeren)

en Uw wil,

die alleen goed is,

zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn ;

opdat zo een iegelijk **iedereen** zijn ambt en beroep

zo gewillig en getrouw moge bedienen **doen** en uitvoeren,

als de engelen in den hemel doen

week 35

Vr.125. Welke is de **het** vierde bede **gebed**?

Antw. Geef ons heden ons dagelijks brood.

Dat is:

Wil ons met alle nooddrift **behoefden** van het lichaam verzorgen,
opdat wij daardoor erkennen

dat Gij de enige Oorsprong alles goeds zijt, **bent**

en dat noch onze zorg en arbeid,

noch Uw gaven,

zonder Uw zegen ons gedijen, **helpen**

en dat wij derhalve **daarom** ons vertrouwen van alle schepselen
aftrekken en op U alleen stellen **zetten**

Vr.126. Welke is de vijfde bede?

Antw. Vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.

Dat is:

Wil ons, armen zondaren,
al onze misdaden, **zonden**
en ook de boosheid, die ons altijd aanhangt,
om het bloed van Christus wil
niet toerekenen,
gelijk wij ook dit getuigenis Uwer genade in ons bevinden,
dat ons ganse **geheel** voornemen is onzen naaste van harte te
vergeven.

Vr.127. Welke is de zesde bede?

Antw. Leid ons niet in verzoeking **verleiding**, maar verlos ons van den boze.

Dat is:

Dewijl **omdat** wij van onszelf zo zwak zijn,
dat wij niet een ogenblik zouden kunnen bestaan,
en daartoe **dat** onze doodsvijanden,
de duivel, de wereld en ons eigen vlees,
niet ophouden ons aan te vechten;
zo wil ons toch behouden **bewaren** en sterken door de kracht van Uw
Heiligen Geest,
opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen,
maar altijd sterke tegenstand doen,
totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden **overwinning
hebben**.

Vr.128. Hoe besluit gij uw gebed?

Antw. Want Uw is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid.

Dat is:

Zulks **dit** alles bidden wij van U,
daarom dat **omdat** Gij **U**, als onze Koning en aller dingen machtig,
ons alles goeds te geven
de wil en het vermogen **de macht** hebt,
en dat alles, opdat daardoor niet wij,
maar Uw heilige Naam eeuwig geprezen worde.

week 39

Vr.129. Wat betekent het wordeken **woordje**: *Amen*?

Antw. *Amen* wil zeggen:

Het zal waar en zeker zijn.

Want mijn gebed is veel zekerder van God verhoord,
dan ik in mijn hart gevoel dat ik zulks van Hem begeer.